

SAMMANFATTNING

Två multipelkopplade lok littera Z70 skulle gå från rangertornet på Sundsvalls rangerbangård mot personbangården/lokstallet. Fordonen manövrerades med radiostyrning av en tillsyningsman¹, som stod på ett åkfsteg längst fram till vänster på det ledande loket. Efter att rörelsen påbörjats, spårade det ledande lokets första axel ur i den första växeln. Loket rörde sig därvid så våldsamt att tillsyningsmannen kastades av och hamnade under lokets mittre del och omkom av skadorna hon ådrog sig. Lok nummer 2 i rörelsens riktning spårade inte ur.

Den direkta orsaken till urspårningen var att det ledande lokets axel 1, som gick främst i rörelseriktningen, var avbruten invid högra hjulet och därför inte kunde styra fordonet genom växeln på ett normalt sätt. Lokets rörelser i samband med urspårningen fick operatören att tappa taget om handledarna vid åkfstegsteget och falla av.

Axeln brast i ett utmattningsbrott, som efter att ha initierats, vuxit på grund av torsionssvängningar och roterande böjningsbelastning i axeln. Sprickan har inte upptäckts innan brottet inträffade, på grund av att spricksökning eller annan adekvat kontroll av axeln inte genomförts under tiden mellan sprickans uppkomst och axelbrottet.

Rekommendationer

Transportstyrelsen rekommenderas att inom ramen för sin tillstånds- och tillsynsverksamhet kontrollera hur verksamhetsutövare arbetar med ständiga förbättringar med avseende på brister i trafiksäkerhetskritiska konstruktioner där avvikelser tidigare uppmärksammats men inte omhändertagits, exempelvis när en komponents förväntade livscykel inte uppnås. (se avsnitt 3.1 och 3.6) (*RJ 2014:02 R1*).

Transportstyrelsen rekommenderas verka för att ägare/brukare av dragfordon av liknande typ och i liknande användningssätt som Z70, säkerställer att säkerhetskritiska aggregat och komponenter hos dessa fordon, underkastas periodisk undersökning av en art som fångar upp begynnande trafiksäkerhetsfarliga brister (se avsnitt 3.3) (*RJ 2014:02R2*).

---

¹ Den som ansvarar för trafiksäkerheten i samband med växlingen, Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter (JvSFS 2008:7) bilaga 10.